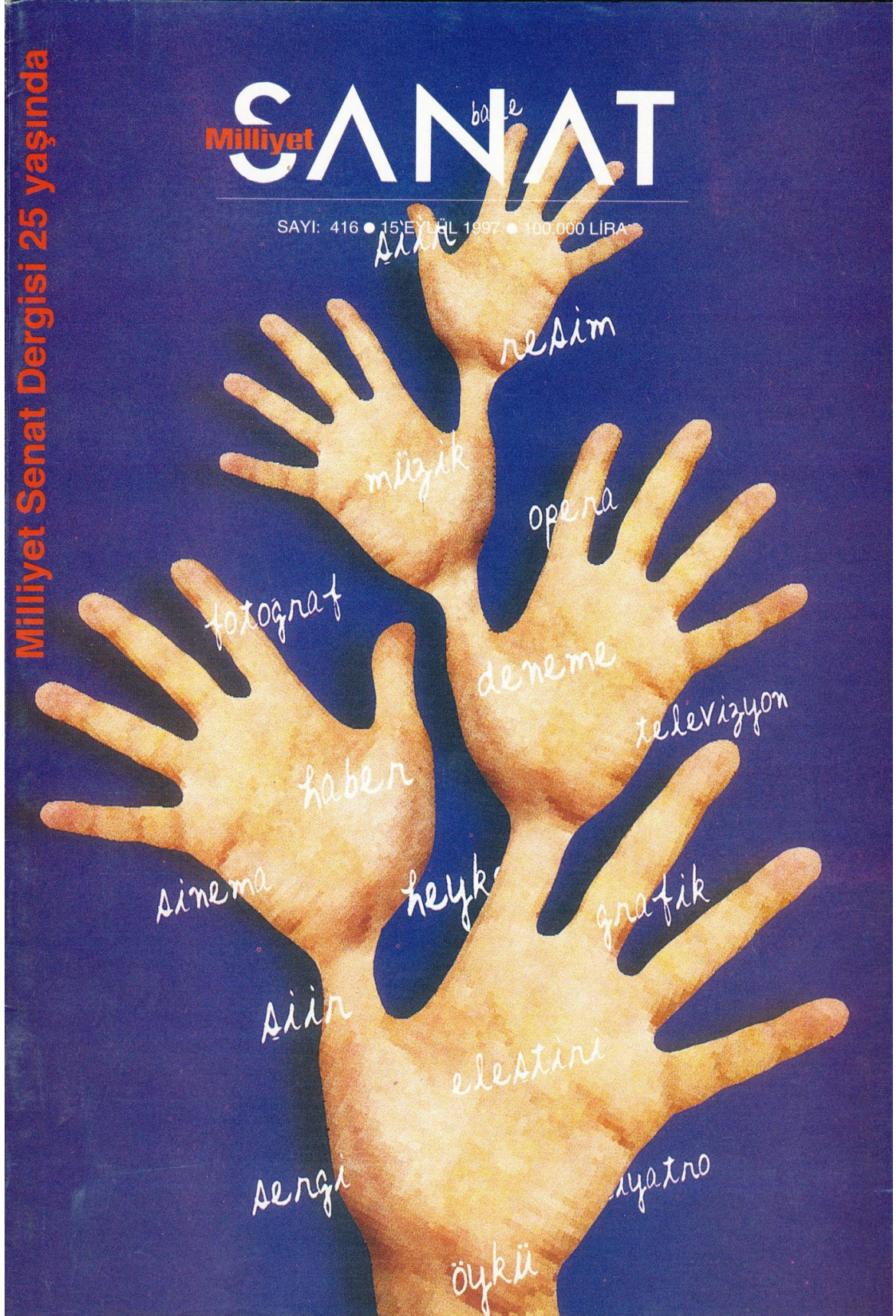

F46. Uludağ, K., "Kato ve Çobanlı'nın Seramikleri: Seramik Sanatının Bütünlüğü", MİLLİYET SANAT DERGİSİ, Eylül, Sayı: 416, İstanbul, Sayfa: 24-25, 1997.

Milliyet SANAT

15 Eylül 1997
Sayı 416 / Sıra 756/ 100.000 Lira
On beş günde bir yayımlanır.

Sahibi:
AYDIN DOĞAN

Genel Yayın Danışmanı:
AKAL ATILLA

Sorumlu Yazışleri Müdürü:
ZEYNEP ORAL

Yazışleri Müdürü:
BÜLENT BERKMAN

HÜSEYİN YILMAZ'ın
afişi

Abone koşulları:
Yıllık: 2.400.000 TL
Altı aylık: 1.200.000 TL
Yabancı ülkeler için
ayrıca posta ücreti alınır.
Kıbrıs'ta satış fiyatı: 120.000 TL

Abone için hesap no: 119 646 - 7
Türkiye İş Bankası Yenicami Şubesi

(Milliyet Sanat Dergisi'ne abone
olmak için abone bedelini,
yukarıdaki hesap numarasına
yatırıp, dekontun fotokopisini dergiye
ulaştırmak yeterlidir.)

Adres:
Doğan Medya Center
34554 Bağcılar / İstanbul
Tel: 505 63 41 / 42
Fax: 505 63 48

E mail: milsanat@milliyet.com.tr

AFİŞTEKİLER

2

Kültür ve
sanatımızda
çeyrek yüzyıl /
Zeynep Oral

MİLLİYET SANAT DERGİSİ 25 YAŞINDA

100. Sayı'dan
25. Yıl'a...

4

Abdi İpekçi Afiş
Yarışması sonuçları

Öğrencilerin gözüyle
Milliyet Sanat Dergisi

LEYLA GENCER ŞAN YARIŞMASI

Bayrağı yarınlar
taşımak / Zeynep Oral

16

ROSA MARTINEZ

"Biental geçmişin
zıddıdır" /
Demet Elkâtip

20

ASSOS FESTİVALİ

Hüseyin Katırcıoğlu
ile söyleşi /
Dilek Öztekin

26

DÜNYA, SANAT, ŞİİR

Tarihten düğünler,
törenler, festivaller,
kutlamalar /
Nüvit Özdoğru

32

ÖDÜLLÜ BULMACA

64

BASSO: Sivrihisar'dan Sinop'a adım adım Anadolu	14
Paparazzi / Orhan Duru	15
Füreye: Bir sanat ermişinin anlamlı mirası / Kaya Özsegin	18
Anadolu'nun gizemi Çatalhöyük'te açığa çıkıyor / Banu Bozdemir	23
* Kato ve Çobanlı'nın seramikleri / Kemal Uludağ	24
Sarah Bernhardt'da "Mayakovski" / Uğur Kökden	28
Tiyatro, amatörlerin avuçlarında ışıltıyor	30
Yasaklar Dosyası: Tek çözüm: Barış / Mahmut T. Öngören	31
Seni 1.060.437.082 kez operim sevgilim Viyana! / Akgün Akova	37
Martin Walser: Yazmanın bedeli / Alin Taşçıyan	40
"Çocuk Eğitimi" kitapları üzerine birkaç söz / Nihal Kuyumcu	42

Sinema / Ali Ulvi Uyanık (44), Sergiler / Levent Çalıköğlü - Kaya
Özsegin (47), Yeni Yayınlar / Orhan Tüleylioğlu (50), Müzik / Faruk
Yener - Daniyal Eriç - Üner Birkan (53), Haberler (56), On Beş
Günün İçinden (60).

Yunanistan, ABD, İngiltere, Almanya, Yugoslavya ve Güney Afrika'dan gelen arkeologlar çalışıyor. Bu kazıda ortaya çıkan bulguların sergilenmesi amacıyla yapılacak olan müzenin temeli de Cambridge Üniversitesi Arkeoloji Profesörü Ian Hodder'ın katıldığı bir törenle atıldı. Ian Hodder, "Bu proje Çatalhöyük'teki görevini bitirdiğinde, yerel insanlar kadar dünya insanların da ilgisini ve heyecanını çekecek bir sit alanı bırakmak istiyorum. Bunda ilk adımımız müzedir. Müzeyi Türk halkı için kuruyoruz" diyerek projenin önemini vurguladı.

Çatalhöyük ilk defa 1961 yılında arkeolog James Mellaart tarafından kazılmaya başlandı fakat 1965'te bu kazı son buldu. Ama geçmişin izleri son bulmamıştı ve sürprizlerle doluydu. İlk sürpriz, toprağa gömülü olarak bulunan 50 insan iskeletinin bulunması olmuş. Erkeklerin kadın ve çocuklardan ayrı ama aynı bina içinde gömülmesi dinsel birtakım çağrışımlar yapıyor. Bina 2 olarak adlandırılan yapının çok kalın kırmızı ve siyah boya ile alçılanmış duvarları bulunuyor. Küçük bir odasında bir çok boğa boynuzuna rastlanan binada ayrıca geç Hellenistik ve Bizantin gömülerine de ulaşılmış. Yerin altına saklı olarak bulunan 50 volkanik camın o dönemin ödeme araçlarından biri olabileceği üzerinde de duruluyor. Kazınının sponsorlarından biri olan Visa Türkiye Genel Müdürü Richard Cullen bu konuda, "Burada 9000 yıl önce dünyanın bilinen ilk ödeme sistemi doğal cam kullanımı ile başladı. Çatalhöyük, bizim bugün alışmış olduğumuz sistemin başlangıcı olabilir." diyor.

25 yıl sürmesi planlanan Çatalhöyük projesi kapsamında, kültür ve sanat merkezi bünyesinde bir müze, arkeolojik bulguların korunması ve incelenmesi için laboratuvarlar, seminer odası, kütüphane ve sosyal tesisler yer alıyor.

Çatalhöyük kazılarında elde edilen bulgular, insanlık medeniyetinin nereden nereye geldiğini bütün çıplaklığı gösterdiği kadar yaratıcılığıyla da merak uyandırıyor. ■

Kato ve Çobanlı'nın seramikleri

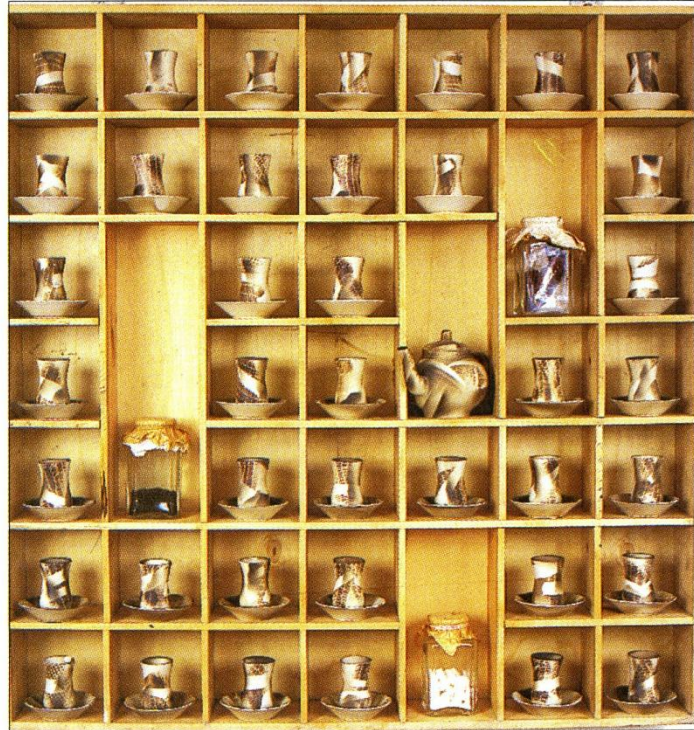
Seramik sanatının bütünlüğü

Kemal Uludağ

Sanat, varlığı ve ereği açısından, bütün insanlığı kapsayan bir anlam içerdiğinden, içermesi gerektiğinden, kavram olarak evrenselidir. Sanat bu evrensel yanı ile insanların; din, dil, ırk gibi bölücü ve ayrıcı yönelimleri yok eden etkin edimidir. Sanatın işlevleri olarak hemen "iletişim", "bilgilendirme" ve "haz verme" sıralanabilir. Sanatın bu işlevlerinin bütünlüğünden kaynaklanan ve kendini bu işlevler kadar açığa vurmayan ama en az onlar kadar önemli sayılabilecek - özellikle günümüz dünyasının içinde bulunduğu durum açısından - bir işlevi de, insanları "yakınlaştırıcı - kaynaştırıcı", bir payda-

da toplayıcı yönüdür. Üstelik söz konusu sanat dalı seramik olunca, bu saptama kendini diğer sanat dallarına oranla daha fazla doğrular gözükmektedir.

Adı tarihe malolmamış sayısız seramik ustasının ve günümüz seramik sanatçısının malzemesi, başka bir ifadeyle, dünden bugüne seramik sanatını var kılan, toprak - ateş birlikteliğidir. Bu iki nesnenin yarattığı ortak mantık diğer hiçbir sanat dalında bu denli görülmeyen, görülemeyen, bir bütünlük ve benzerlikten söz etmemizi sağlamaktadır. Çünkü tarihin her döneminde ve dünyanın her yerinde seramik sanatında biçimler büyük bir paralellik gös-

Zehra Çobanlı, "40'lı Düzenleme"

Kenji Kato, "Vazo"

termektedir.

Emlak Bankası, Tunalı Hilmi Sanat Galerisi'ndeki (16 - 30 Eylül) Kenji Kato ile Zehra Çobanlı'nın seramik sergisi, sanatın evrenselliğini ve yakınlaştırıcı yönünü bunlarla birlikte, seramik sanatının ortak mantığının yarattığı bütünlüğü ortaya koymasından son derece dikkati çekmektedir.

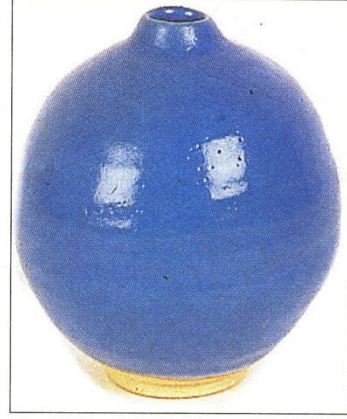
1971 - 73 yıllarında Tatbiki Güzel Sanatlar Yüksek Okulu, Seramik Bölümü'nde öğretim üyesi yapan Kenji Kato ülkemizde ve dünya seramik çevrelerinde bilinen bir sanatçı. Japonya'nın Tajimi şehrinde 1933 yılında seramikçi bir ailenin çocuğu olarak doğan Kato, Kyoto Güzel Sanatlar Yüksek Okulu Seramik Bölümü'nden mezun olur ve ünlü seramik ustaları Kenkichi Tomimoto, Yuzo Kondo ve Yoshimichi Fujimato ile çalışır.

Gifu National Üniversitesi, Seramik Bölümü'nde öğretim elemanlığını sürdüren Kato, Mino Seramik Derneği'nin Başkanı, Japon Elsanatları Derneği ve Uluslararası Seramik Akademisi üyesidir. Kato, aynı zamanda geleneksel Japon seramik sanatına yeni biçimler ve teknikler

kazandırarak zenginleştirmek amacını güden Nihon Kogeikai Grubu üyesidir.

Tatbiki Güzel Sanatlar Yüksek Okulu Seramik Bölümü'nden 1981 yılında mezun olan Zehra Çobanlı ise aynı yıl Marmara Üniversitesi'nde araştırma görevlisi olarak göreve başlar. Mimar Sinan Üniversitesi'nde yüksek lisans, Marmara Üniversitesi'nde Sanatta Yeterlik eğitimini tamamlar. Bir süre Hollanda ve Avustralya'da yaşayan Çobanlı, Anadolu Üniversitesi Güzel Sanatlar Fakültesi'nde profesör öğretim üyesi olarak, Seramik Bölümü Başkanlığı görevini yürütmektedir. Yurt içi ve yurt dışında kişisel ve karma sergilere katılan Çobanlı, birçok ödülün de sahibidir.

Geleneksel Japon seramik sanatının formlarında turkuaz (Türk Mavisi) sırları kullanmasıyla bilinen Kato'nun bu sergide 20 eseri yer alıyor. Seramik çanak, vazo, kutu ve çay kaselerinden oluşan çalışmalarının tamamı çamur tornasında şekillendirilmiş, 1020 derecede elektrikli fırında pişirilmiş ve turkuaz sırlı. Kato geleneksel Japon seramik sanatı formlarını

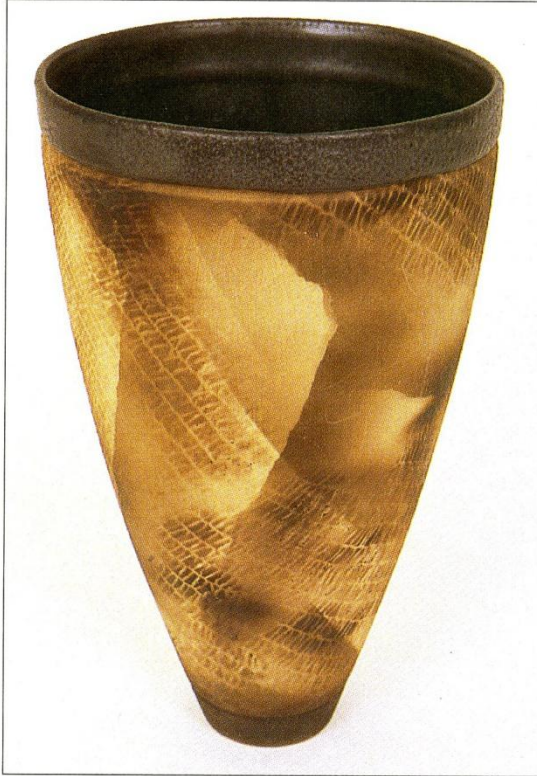

Kenji Kato, "Vazo"

zorlamadan yeni biçim ve renkler kazandırmaya yönelik eserleriyle beğeni topluyor.

Çobanlı'nın ise seramik tabakaları, çanakları, vazoları ve 40'lı düzenlemeleri sergide yer alıyor. Stone - ware döküm çamurundan kalıpla üretilen, 1200 derecede elektrikli fırında pişirilen renkli astarlı çalışmaları, Çobanlı'nın karakteristik tarzı olarak belirlemekte. Genellikle geleneksel seramik biçimlerini kullanan Çobanlı, püskürtme tekniğiyle renkli astarları bezediği formlara kişilik kazandırmaya çalışmaktadır. 40'lı düzenlemeler ise, yeni biçimler yaratmanın ötesinde, kadınsı duyarlılık gösteren bezemelerle objeleşmekte.

Kato ve Çobanlı'nın seramikleri daha önce de değinildiği gibi işlev, malzeme ve teknikten kaynaklı seramik sanatının ortak mantık ve biçimsel birliğini kanıtlamaktadır. Yalnız bu ortak mantık ve biçimsel birliğe rağmen iki sanatçı da eserlerinde özgül değerlere sahiptir. Farklı kültürle beslenmiş iki sanatçının açtıkları bu seramik sergisini diğer sergilerden farklı değerlendirmek gerekir. Bu tür sergilerin önemi; eserlerin özgün değerlerinden çok iletişime, etkileşime ve sanat aracılığıyla yakınlaşma - kaynaşma çabasına verdiği katkıda aranmalıdır. ■

Zehra Çobanlı "Vazo"